

audiografen

FAGBLAD FOR AUDIOGRAFER | NR 4 – 2016 |

www.audiograf.no

delta

Audiografforbundet

Fagpressen **F**

**Vellykket landsmøte
og arbeidsseminar!**

#PASSPÅØRA

Den 12. november møtte en gjeng audiografer opp i Oslo for å passe på øra til stor og små.

**GOD
JUL!**

Audiografforbundet

Norsk Audiografforbund endrer
navn til Audiografforbundet

roger

Roger™ Table Mic

Fokuser på det som sies, ikke på å høre

I møter med bakgrunnsstøy eller når lyd-kilden er langt unna, er det kanskje ikke nok med et høreapparat.

Når høreapparat alene ikke er nok, er Roger Table Mic, en trådløs mikrofon som er designet for møter, helt ideell. Med den plassert på bordet er det lett å forstå hva som blir sagt.

Kommuniser, delta og bidra på jobben med Roger Table Mic.

PHONAK
life is on

Les mer på www.phonak.no

[LEDER]

En Landsmøteperiode er over, og nye representanter er valgt til alle våre verv. For den sittende redaksjon er det litt vemodig å vite at dette er den siste utgaven vi setter sammen, samtidig som vi føler det godt å ha gjort en innsats. Vi håper vi har gitt dere et fagblad slik dere ønsker. Som redaktør vil jeg takke alle mine redaksjonsmedarbeidere for jobben med å løfte bladet videre. Et faglig løft er noe vi alltid må etterstrebe, samtidig som det er viktig å ivareta det nære og det kjente som vi alle kjenner oss igjen i og liker å lese om.

I årets siste utgave vil dere lese om Landsmøtet med arbeidsseminar, et særdeles vellykket arrangement som vi kan bygge videre på. Vi har fått gruppelederne til å fortelle litt fra sesjonene, samt fått et lite deltagerinnlegg. Styret har vært kreative og gjort en god jobb med arrangementet. Styret har også gjennomført en stor markedsføringskampanje for oss audiografer i forbindelse med Markus og Martinus konserten i Oslo. Veldig morsomt og kan så absolutt gjentas i andre forbindelser. Jeg tenker det er viktig at vi markedsfører oss som den faggruppen vi er, vise oss frem og markere vår sterke faglighet. Nå vil vi ikke bli forbigått eller kjørt over flere ganger. Det nye styret vil fortsette kampen på alle fronter og markedsføring er viktig. HLF arrangerte en fantastisk erfaringskonferanse med tinnitus som tema, og alle de tinnitusinteresserte som var til stede vil nok huske disse dagene lenge. Ektepåret Jastreboff var hovedpersonene og jammen ga de av seg selv, både før, under og etter selve kursdagene. TRT er en kjent og velbrukt behandlingsmetode som nå får selskap av Kognitiv Atferds Terapi. Kombinasjonen er uslæelig og dette fikk vi lære mer om. Nedsatt lydtoleranse kan også behandles gjennom disse prinsippene og noen steder kan allerede tilby behandling. I Molde har de laget en bok de bruker i sitt behandlingsopplegg, les mer om det. Vi presenterer også et annet prosjekt hvor god lyd i skolen er tema.

Videre kan dere lese om nye retningslinjer for å oppdage og behandle hørselstap hos barn. For de som ikke har sett rapporten anbefaler vi å laste ned den. Det er viktig at vi prøver å implementere et enhetlig behandlingsopplegg som sikrer et godt behandlingstilbud uansett hvor folk bor. Alt for mange rapporter er blitt liggende uten at det er gjort noen ting. Slik sikrer vi faglig forsvarlighet og fremgang. Enkelte personer bidrar mye for å løfte fagutøvelsen og denne gang skal vi takke Jan Erik Israelsen i Bodø for innsatsen han har gjort. Det er ikke uten grunn av Bodø skriver «Sånn har vi det», når ryktet når helt ned til sør at det er blitt så fint og bra på hørselssentralen der. Vi gratulerer med ny hørselssentral. Og vi holder oss i nord. De nordligste fylkene har nemlig sine egne fagdager annen hvert år. Les om hvordan de har fått til det og hva de gjør.

Mantraet er høy faglig kvalitet og jammen synes jeg vi gjør mye rundt om i landet. Vi ønsker fremgang og utvikling og diskusjonen er derfor stor når det

skjer noe. Går vi i riktig retning, kan noe true vår eksistens eller den hørselsomsorgen vi har i Norge i dag? Optikersaken er en varm potet for tiden, vi har gjort en liten oppsummering med linker til artikler hvor meninger og uttalelser står beskrevet.

Som dere ser har Norsk Audiografforbund fått ny logo. På Landsmøtet ble det stemt for et navnebytte. Audiografforbundet. Kort og enkelt, men presist og enestående. Jeg ønsker den nye redaksjonen lykke til og håper de vil ha det like kjekt som vi har hatt det. Vi ønsker dere alle, gamle som nye representanter, lykke til med å bringe oss enda mer fremover.

De beste ønsker for julen 2016!

Redaktør
Siri Merete Bergseth

INNHold

Våre nye representanter i Audiografforbundet	7
Landsmøte 2016 og arbeidsseminar	8
Erfaringskonferanse HLF Briskeby	13
Sånn har vi det	15
Takk for innsatsen	17
#passpåøra	18
Nye nasjonale faglige retningslinjer for å oppdage og behandle hørselstap hos små barn	21
Presentasjon av fagnettverk hørsel Helse Nord	23

REDAKSJONEN redaksjon@audiograf.no

Redaktør

Siri Merete Bergseth
Arbetssted: Molde Sjukehus
Mobil: 913 14 803

Annonseansvarlig

Elin Barrock
Arbetssted: Oticon AS
Mobil: 95 77 20 06

Redaksjonsmedlemmer

Elise Liverød Hagen Aune
Arbetssted: Dr. Kåre Lund-Iversen

Mona Elisabeth Hansen
Arbetssted: Molde Sjukehus

Varamedlemmer:

Pr. dags dato er det ingen varamedlemmer

Audiografens adresse:

Audiografen
v/Siri Merete Bergseth
Mali Furunesvei 3
6414 Molde

Deadline for materiell:

1/2017 – 6. februar
2/2017 – 2. mai
3/2017 – 21. august
4/2017 – 13. november

Annonsepriser:

Årsavtale 1: 4 x 1/2 side: kr 21 000,-
Årsavtale 2: 4 x 1/1 side: kr. 30 000,-
1/2 side enkeltannonse: kr. 7000,-
1/1 side enkeltannonse: kr. 9000,-

Forsidefoto:

Foto: shutterstock.com

Stillingsannonser:

1/4 side: kr. 2000,-
1/2 side: kr. 4000,-

Stillingsannonser blir fortløpende lagt ut på nett etter som de kommer inn. Dette koster kr. 4000. Ønskes stillingsannonser trykt i Audiografen bestilles dette spesielt og kostnader er som beskrevet over. Ekstrakostnader ved mangelfullt materiale tas opp med trykkeriet, og trykkeriet sender egen faktura på dette.

Abonnementspris:

Kr. 500,- pr. år

Layout og trykk: Merkur Grafisk AS

Merkur Grafisk er godkjent som svanemerket bedrift.

Når man kan oppleve 24 timers*
hørsel med en enkel lading,
life is on

Endelig er det her – Phonak Audéo™ B-R oppladbart høreapparat

Phonak lanserer Audéo B-R, høreapparatet med raskest lading og lengst brukstid. Med det banebrytende og innebygde lithium-ion-batteriet får brukeren en løsning der man slipper bryet med engangsbatterier. Takket være Phonak AutoSense OS™ kan du være sikker på at de også får den beste lytteopplevelsen på markedet.

Phonak Audéo B-R oppladbart høreapparat med mobil lader. Problemfri hørsel til brukeren – uansett.

www.phonakpro.no

*Forventet resultat når det er fulladet, og opptil 80 minutters trådløs streamingtid. Se www.phonakpro.com/evidence

PHONAK
life is on

A Sonova brand

[STYRET INFORMERER]

I skrivende stund er vi inne for landing etter noen høyaktive uker i Audiografforbundet. Ikke bare har vi hatt landsmøte, vi har også gjennomført en hørselsforebyggende kampanje sammen med Norges største tenåringsidol, Marcus og Martinus. Begge arrangement har vært en fryd å gjennomføre. Det som likevel står som en bauta er arbeidsseminaret vi kjørte i forbindelse med landsmøtet. Det enorme engasjement og det høye nivået både faglig og med tanke på hvordan audiografens framtid bør utformes imponerte. En av de inviterte gjestene, Georg Trøland slo da også fast at «dette lover godt for framtiden». For styret gir dette en enda større trygghet når vi i årene framover skal fronte landets audiografer. For selv om vi utrettelig påpeker for dårlige rammevilkår og dårlig oppfølging, så betviler vi ikke audiografenes kompetanse.

Selve landsmøtet rent historisk sett endte opp med et navneskifte; «Audiografforbundet». Det markerer både slutten på at vi kan forkortes med «NAF», og at vi någet lettere kan å presentere oss.

Vi vil benytte anledning til å takke alle som hjalp til med å dele ut propper og flyers på konsertene til Marcus og Martinus. Store og små gjorde en kjempeinnsats, og publikum var meget takknemlige. Barna digget bildet på flyerne, og de voksne var glade for muligheten til å kunne beskytte familiens ører. Vi vil også gratulere gutta sjøl, M&M, med gode kritikker. Vi vil også takke Helsedirektoratet for prosjektstøtte. Det er viktig at audiografer markerer seg på forebyggingsiden. Det er vi som ser fortvilelsen i øynene til våre pasienter, og den bør vi ta med og vise til barn og unge som selvsagt nok tror de er usårbare. Vi har et ansvar i å kommunisere at all skadelig støy gir permanent skade. Det faktum at vi gjorde nettopp det i denne kampanjen fikk Sintef på banen. Temporære terskelskift gir ubotelig skade, og gjentatte slike fører til permanente terskelskift, altså det vi kaller for en støyskade og altså nedsatt hørsel. HLF går i disse dager sterkt ut og ønsker at dagens hjelpemiddelordning videreføres, slik at høreapparater fortsatt skal være gratis og være en individuell rettighet. Dette støtter vi helhjertet. Styret er av den klare formening om at nettopp Folketrygdeloven per i dag hva som demmer opp for privati-

sering. Nå kan man være for eller imot privatisering, men nettopp dette er et sterkt argument som brukes av de som er motstandere av en refusjonsavtale for audiografer. Svaret på dette er at så lenge verdens beste høreapparatene er gratis er det ikke grunnlag for denne redselen. Så vern om Folketrygdeloven, dere som frykter dette. Og ikke la redselen stå i veien for noe så basalt som å få lov til å høre. For flere år siden skrev vi her at om ikke det offentlige tar ansvar, så vil det vokse fram en underskog av ymse tilbydere av hørsels-hjelp. Det er nettopp det som nå skjer. Og sånn skal det være, behov i samfunnet bør fylles av gode initiativ. Men nå er det på høy tid at det kommer et initiativ fra det offentlige. Vi trenger en systematisk utbygging av dagens hørselsomsorg og vi trenger det for flere år siden.

Dette er den siste utgaven at Audiografen med redaktør Siri Bergseth som redaktør. Vi vil takke henne for en massiv innsats med fokus på et faglig sterkt, men samtidig utfordrende innhold med tanke på de yrkesmessige utfordringene vi står oven for. Vi vil også takke samtlige av dere ildsjelene i redaksjonen, som har stått for et innhold vi alle kan være stolte av.

Dette er også den siste «styret informerer» med de samme medlemmene som vi har hatt de tre siste år. De av oss som er med videre vil rette en stor takk til Erik Harry Høydal og Kristin Ødegård som nå trer til side. Uten dere hadde vi ikke vært der vi er i dag. Veien videre skal besørges av påtroppende styremedlemmer Øyvind Raen og Mari Schmedling.

I januar vil det nye styret møtes og konstitueres. Vi gleder oss!

Og til slutt gjenstår det bare å ønske alle en riktig God Jul!

Leder:

Håvard Ottemo Paulsen
Størsrudkroken 14
2016 FROGNER
Mobiltelefon: 948 02 805 (ikke sms)
E-post: haavard@audiograf.no
Arbeidsgiver: Akershus
Universitetssykehus

Styremedlemmer:

Jorid Løkken
jorid@audiograf.no
Arbeidsgiver: AudioPlus AS

Erik Harry Høydal
erik@audiograf.no
Arbeidsgiver: Siemens AS

Kim Fredrik Haug
kim@audiograf.no
Arbeidsgiver: Starkey AS

Kristin Ødegård
kristin.o@audiograf.no
Arbeidsgiver: Molde Sykehus

1. vara
Camilla Mikkalsen, UNN (Tromsø)

2. vara
Kristin Haugnes, Medisan AS

3. vara
Hanne Ingeborg Berg,
Sandvika ØNH-senter

MEDUS AS
Telefon: 61 32 90 50
Epost: medus@medus.no
www.medus.no

**God Jul
og
Godt Nyttår !**

sound **HD**
by HANSATON

**Kontroll på
omgivelsene**

Våre nye representanter i Audiografforbundet

Styret

Håvard Ottemo Paulsen (Leder)
Kim Haug (Styremedlem)
Jorid Løkken (Styremedlem)
Øyvind Raen (Styremedlem)
Mari Schmedling (Styremedlem)

Camilla Mikalsen (1. vara)
Lene Mari Olsen (2. vara)
Bjørn Aune (3. vara)

Redaksjonen

Inga Reppe (Redaktør)
Kristin Vatnan (Red.medlem)
Mathias H. Næss (Red.medlem)
Andreas S. Hansen (Red.medlem)
Odd Magne Risan (Red.medlem)

Anita Berre (1. vara)
Elise Liverød Hagen Aune (2. vara)

Etisk komite

Monica Iversen Eide
Ann Kristin Egge
Ingrid N. Kristoffersen

Siri M. Bergseth (vara)
Birgitte Mortensen (vara)

Valgkomite

Monica Rolansen (Leder)
Marthe Skjervold (Medlem)
Thomas Torkildsen (Medlem)
Mariann U. Reitan (vara)
Elin Barrock (vara)

Landsmøte 2016 og arbeidsseminar

Årets «Etterutdanningskurs med Landsmøte» for Audiografen ble gjennomført med ny vri denne gang. I tillegg til det mer tradisjonelle Landsmøtet ble den faglige delen mye mer interaktiv gjennom grupper inndelt etter tema.

TEKST: SIRI MERETE BERGSETH, ELISE LIVERØD HAGEN AUNE, GRUPPELEDERNE PÅ ARBEIDSSEMINARENE OG DELTAGER AGNES SKJELBREID ANDERSEN

God stemning på Landsmøte og arbeidsseminar. Her Gøril Haukøy sammen med gjenvalgt leder Håvard Ottemo Paulsen.

Erfaringene har stort sett vært positive og de som var til stede uttrykte at dette var svært nyttig og lærerikt. Det at vi deler erfaringer med hverandre og får høre hvordan forholdsvis like ting kan gjennomføres på ulike møter med samme resultat var spennende og absolutt en nødvendighet om vi skal stå sammen om et forholdsvis enhetlig behandlingstilbud i Norge. Fremtiden ble også diskutert. Les deltagerberetningen og hva gruppelederne oppsummerer. Vi er veldig gode, men må bli enda bedre sammen. Dette gjøres ved å dele erfaringer og det var jammen ingen dum ide. Dette var kjempeartig. Sunne og fruktbare diskusjoner, og jammen gikk ikke de faglige diskusjonene videre i hver en pause og under hele lunsjen. Dette var spennende og absolutt noe som kan gjentas. Diskusjon rundt vår faglige fremtid, hvordan vi utfører ulike behandlingsformer, erfaringsutveksling og læringspartnere. Dette var gøy og en mål for fremtidens kurs – om ikke hele kurset så deler av kurset.

Tinnitus og nedsatt lydtoleranse

Vi hadde workshopen «Tinnitus og nedsatt lydtoleranse». Vi startet med en faglig innledning der vi gikk igjennom begreper, forekomst og behandlingstyper. Alle deltakerne presenterte seg ved å forklare sin erfaring med emnene og hvordan deres arbeidsplass hadde lagt opp tilbudene til denne gruppen brukere. Det var stor sprik både i erfaring hos deltakerne og i hvordan behandlingstilbudene var lagt opp på de forskjellige klinikkene/sykehusene. Første dagen ble det hektisk og kun en case ble diskutert, andre dagen kortet vi ned på det faglige, og fikk dermed tid til å også diskutere en case som den ene deltakeren hadde med.

Det vi fikk tilbakemeldinger på er at mange føler seg usikre med denne typen brukere og synes det kan være vanskelig å tilby god nok hjelp. Vi snakket da mye om at man må bidra med det hver enkelt kan, tørre å prøve og skape seg erfaring selv, samt å søke råd hos de mer erfarne innen faget hvis det er noe som man ikke kan svare brukere på. Her finnes det nå gode og effektive kommunikasjonskanaler som mail og diskusjonsforum på feks facebook og vi må være flinke på å dele den kunnskapen vi i Norge nå har tilegnet oss slik at brukere over hele landet får best mulig behandlingstilbud.

Tilbakemeldingene på workshopen både innholdsmessig og som læringsform var positive, men vi følte tiden var knapp og ser i etterkant at disse to emnene gjerne kunne vært delt opp i to workshoper slik at vi hadde fått enda mere tid til diskusjon og casejobbing. For oss som gruppeledere var det svært givende og lærerikt, og vi håper denne typen læring vil brukes også ved senere anledninger.

Janne Hallset
Mykkelbost og
Hanne Gjønnnes

Deltakerne på kurset ble inndelt i grupper for å fordype seg i og diskutere ulike temaer. Det kan virke som at samtlige av deltakerne likte konseptet og følte at de fikk mye ut av det. Hver gruppeleder har i etterkant av kurset svar på følgende spørsmål:

1. Hvordan organiserte dere workshopen?
2. Hvor mange deltagere hadde dere på gruppen?
3. Hva ble diskutert?
4. Kom dere frem noen enighet, var det store sprik i gruppen?
5. Erfaringer med å holde en slik workshop?
6. Fikk dere tilbakemeldinger fra deltagere på hvordan de likte denne kursformen?

ABR

Første del av workshopen inneholdt et foredrag av Jos Huijnen, Senior Manager, Interacoustics. Det var muligheter for å stille spørsmål underveis. Siste del var avsatt til praktisk øvelse med testing, diskusjon og erfaringsutveksling. Totalt var vi 6-7 stk. i gruppen, og i gruppen ble det diskutert grunnleggende forståelse og prinsipper for ABR.

Innhold i forelesningen:

- Principles of ABR
 - Learning objectives
 - Quiz
 - Residual noise
 - Fmp quality number
 - o Demonstration
 - o CE-Chirp® stimuli
 - o ASSR
 - o The role of ABR/ASSR after newborn hearing screening
- Det ble en del erfaringsutveksling på slutten av workshopen. Mye enighet i gruppen. Forskjellig bakgrunn hos deltakerne. Noen har jobbet med denne type målinger i mange år, mens andre nesten ikke har klinisk erfaring.

Spennende måte å arrangere opplæring og erfaringsutvekslinger på. Lærerikt og nyttig.

Fikk bare positive tilbakemeldinger på at workshopen var svært nyttig, og ønske om at dette må gjentas senere også. (Ber om at dere ser på tilbakemeldingsskjemaene som ble levert inn fra gruppe 2/dag 2. Antar dere får et bedre bilde av tilbakemeldinger basert på de.)

Siri
Wennberg

REM

Vi delte opp workshopen i to moduler:

1. En basis modul. Målet var å oppnå grunnleggende ferdigheter for å kunne forberede, måle og analysere en IG-måling.
2. En avansert modul. Målet var å kunne utføre verifisering av høreapparatfunksjoner.
Vi målte støyreduksjon og frequency lowering.

Begge modulene var delt opp i en teoretisk og praktisk session.

I basismodulen var vi 8 deltakere og på avansertmodulen ble vi 14 deltakere – til denne modulen kom det flere til enn først antatt.

I løpet av sesjonen ble det blant annet diskutert tre myter om REM. Eksempelvis at det tar lang tid å ta Real Ear-målinger. Alle var enig i at det er tid å spare ved bruk av REM når rutinene først sitter i fingrene. I tillegg var det en stor høresentral og flere ØNH spesialister, som gjennomfører REM på samtlige høreapparatilpasninger. Felles for de som bruker REM daglig, er at de har færre etterjusteringer og kom raskere i mål med tilpasningene. Slike tilbakemeldinger er gøy å høre fra norskeaudiografer, og ikke bare lese om det i amerikanske audiologiartikler.

Det er noen audiografer som mente det ikke er behov for REM, men flesteparten mener likevel at det vil kvalitets-sikre arbeidet. Det er et viktig verktøy når man jobber med tilpasning av høreapparat. Den avanserte gruppen var primært audiografer som bruker REM daglig i hverdagen sin. Det vi diskuterte var hvilke typer testsignaler som er bra å bruke. Her er det ISTS for de fleste REM målinger, og vit støy eller lydopptak av støyende lyd miljøer for testing av støyreduksjon, "s" eller "sh" lyden for testing av frequency lowering.

I tillegg diskuterte vi om de var strengt nødvendig og ta REM på alle tilpasninger.

Her var det delte meninger. Uansett jobber alle norske audiografer under NS-EN, som tilsier at en høreapparatilpasning bør verifiseres med REM, tale i støy test eller vitenskapelige validerte spørreskjemaer.

Vi hadde noen utfordringer med praktisk gjennomføring, men generelt sett virket deltakerne fornøyd. Gruppedeling basert på erfaringsnivå fungerte bra. Av totalt sett 22 deltagere, var det bare 3 deltagere som ikke var helt fornøyd. De respektive 3 har fått tilbud om oppfølging. Resten opplyste via evalueringsskjema at de var veldig fornøyd med, informasjon i forkant av workshopen, informasjonnivå i den teoretiske delen og gjennomføring av den praktiske delen.

Gjennomgående for begge moduler var ønsket om mer tid på praktisk workshop.

Peter Daniel
Zeuthen

Validering

Valideringsworkshopen ble arrangert begge dager med 9 deltagere hver dag.

Først ble det holdt en teoretisk del med følgende fokus:

- Info om støyen som er baklengs tale av samme oppleser som testen. Denne er valgt for å få maksimal «Spatial Release of Masking» (SRM)
- Krav fra NS-EN-15927-2010
- Surroundtest oppstilling, utstyr
- Taleaudiometri, talespekter, støy – fysikk
- Eksempler fra målinger med surroundtest
- Eksempler fra målinger med toneaudiometri i lydfelt og «Speech Intelligibility Index» beregninger

Deretter ble det demonstrert målinger med følgende oppsett:

- Måling med måleark og DVD (5 kanaler surround)
- Måling med en adaptiv audiografstyrt test (5 kanaler surround)
- Måling med en adaptiv brukerstyrt test (forenklet 3 kanalers oppsett)

Følgende tema ble diskutert:

1. Hvordan fungerer den adaptive PC-styrte testen i forhold til målearket fra DVD-plata?
Det var ønske fra begge gruppen om å få en adaptiv test.
2. Ved adaptiv test, hvordan fungerer den brukerstyrte testen på pekeskjerm i forhold til en audiografstyrt der audiografen angir antall ord oppfattet. Antagelig mest bruk for en som ble styrt av audiograf, men fint hvis en brukerstyrt versjon var tilgjengelig for personer som behersket og svare via nettbrettet.
3. Hvilket oppsett tror dere kan være mulig å realisere; 1, 2, 3 eller 5 høyttalere? Hvilke faktorer spiller her inn? (mangler på teknisk kompetanse, økonomiske hensyn og/eller plassmangel?)

Forslaget om å ha et system bestående av tre høyttalere feste på vegg slik at man kan måle med tale forfra og støy fra +- 45 grader virket fornuftig. Personlig synes jeg at formen for workshopen var fin, fikk fine tilbakemeldinger og motiverende påfyll i forhold til å fortsette utviklingsarbeid med å gjøre disse målingene tilgjengelig for flere.

Jon Øygarden

Fremtidens hørselsomsorg

Workshopen ble organisert gjennom at jeg hadde en innledning rundt temaet framtidens workshop. Gruppen ble deretter delt inn i mindre grupper, hvorpå de fikk noen spørsmål de skulle diskutere med hverandre. Etter en time i gruppe, samlet de mindre gruppene seg til en felles gjennomgang og diskusjon over de ulike delspørsmålene. Innspillene ble så oppsummert som en fortsettelse på innledningen av workshopen og deretter presentert i plenum på siste dag av landsmøtet, hvor alle, også de som ikke hadde deltatt i workshopen fikk komme med nye innspill til temaet.

Totalt deltok ca 30 stk

Vi diskuterte framtidens hørselsomsorg

Det var mange gode diskusjoner og innspill til temaet. Ingen stor uenighet. Alle ser at det ligger mange muligheter i veien videre.

Gjennomføringen av workshopen var spennende og morsomt. Givende med de gode diskusjonene

På evalueringsskjemaene var det god tilbakemelding på både gjennomføring, innhold og utbytte av kursformen.

Jorid Løkken

Landsmøte og Arbeidsseminar – Deltagererfaring

Etter å ha deltatt på årets Landsmøtet i Audiografforbundet, og deltatt på to forskjellige arbeidsseminarer sitter jeg igjen med en positiv opplevelse.

Arbeidsseminar er nytt av året, og som deltaker var det både informativt og engasjerende.

Jeg brukte første dag på temaet «framtidens hørselsomsorg». Her var det Jorid Løken som var innleder og presenterte både statistikker og erfaringer fra forskjellige steder i landet, og disse viser at det er økende behov og grunnlag for lokale audiografer selv i små/mellomstore kommuner. Vi ble så delt inn i grupper på 4-5 personer som så diskuterte følgende punkter:

- Hvordan tenker dere framtidens hørselsomsorg skal utformes?
- Hvilke utfordringer ser dere vil komme?
- Hvilket verdisyn skal ligge til grunn?
- Hvilke krav skal stilles til rutiner/rammer?
- Hvilke samarbeidspartnere skal være med?
- Hvilke konsekvenser kan en ny ordning få?

Gruppene fungerte veldig godt, og det var fin spredning av audiografer fra hele landet. Diskusjonene gikk livlig, og da tiden var ute var det flere som uttrykte at dette var svært interessant å jobbe med og at vi skulle hatt mye mer tid.

Utfra oppsummeringen av gruppediskusjonene så fremkom det et ganske så likt verdisyn. Kvalitet må stå i høysetet. Vi som audiografer har en yrkesetikk og en profesjonell holdning som betyr mye. Diskusjonen kom inn på spørsmål som hvordan ser vi for oss spesialisthelsetjenesten versus lokal audiografpraksis. Det som kom frem er at vi ser behov for å effektivisere «brukerreisen». Tjenester må tilbys nærmest mulig bruker. Mye kan spares ved at Høresentraler får frigitt tid til tyngre kliniske oppgaver, samt forskning. En typisk presbycusis kan fint hjelpes på et annet nivå. Men samarbeidet mellom Audiograf, ØNH-lege, Sykehus etc må være der, på et likeverdig grunnlag. Forslag fremkom om HELFO refusjon slik som fysioterapeuter har, om kommunal stilling der man også jobber forebyggende, samt har hørselstesting på skoler. Henvisningsrett ble nevnt, og viktigheten av samarbeid. Som sagt var alle grupper enige om at kvalitet var viktig, og at nasjonal standard bør implementeres.

Neste dag deltok jeg på NAV-gruppen, og også denne dagen ble en interessant dag ledet av Terje Elvedal fra NAV arbeid og ytelse. Gruppen var godt representert av både sykehus ansatte, privatansatte og leverandøransatte, så vi fikk belyst utfordringer fra flere vinkler. Elvedal gjennomgikk innholdet i Rundskriv §10-7 Bokstav b – Høreapparat og tinnitus lydgenerator med forskrift om stønad til høreapparat og tinnitus lydgenerator, og vi kommenterte og stilte spørsmål underveis. Det har vært gjort en del endringer i NAV og det er nå to kontorer i Norge som behandler søknader (Nordland og Akershus) og det som tidligere het NAV forvaltning heter nå NAV arbeid og ytelse. I løpet av gruppearbeidet kom det opp en del utfordringer til hvordan systemet fungerer i dag, reserveapparat problematikken var ett av dem. Håvard (leder Audiografforbundet) fikk oppgaven med å samle alle innspillene og spørsmålene og sende disse over til NAV, for dersom noe ikke fungerer så må man se på om det er noe som kan gjøres noe med eller ikke.

Etter disse to svært vellykkede arbeidsgruppedagene sitter jeg igjen med at dette må man gjøre mer av. Det er både lærerikt og viktig å delta i arbeid som berører arbeidssituasjon og rammevilkår på et annet nivå enn hva man til daglig jobber med.

Et innspill til neste landsmøte er at det kunne vært interessant å jobbe med handlingsplanen til Audiografforbundet i samme form som dette arbeidsmøtet var lagt opp til. Involvering, og diskusjon ansikt til ansikt er en svært virkningsfull faktor for suksess. Dessverre er det i vår travle arbeidshverdag ikke ofte vi har anledning til.

Agnes
Skjelbreid Andersen

25-års jubilanter

2013–2016

25

ÅR

Æres de som æres bør. I Landsmøteperioden som har vært har følgende medlemmer blir hedret med Stemmegaffel i sølv (en nål) for 25 år sammenhengende medlemskap i Norsk Audiografforbund.

Ragnar Amundsen
Hilde Astrup Jørgensen
Anne-Mari Boberg
Marit Helen Breivik
Kristin Breivik Flote
Jorunn O. Knutsen
Nelly-Beate Koppernæs
Åshild Moen
Torhild Nymo
Anita Helen Olsen
Tove Sandland
Merete Vanebo
Kristin Østraat
Liss-Bente Øverdal
Ann Kristin Egge
Agnes Skjelbreid Andersen
Siri Wennberg

Erfaringskonferanse HLF Briskeby

27. – 28. oktober

HLF Briskeby Kompetansesenter AS arrangerte i år den første og største tinnituskonferansen på norsk jord. Det ble to herlige dager for alle tinnitusinteresserte. Det var stor overvekt av fagpersoner, men også mange HLF medlemmer og tinnitusplagede hadde funnet vegen dit.

TEKST: SIRI M. BERGSETH

HLF Briskeby Kompetansesenter AS arrangerer hvert år en erfaringskonferanse. Tema varierer fra år til år og denne gangen var tema «Tinnitus – en folkehelseutfordring?». Hovedforeleser var Pawel Jastreboff, mannen bak den nevrofysiologiske modellen og Tinnitus Retraining Therapy (TRT). Gi tinnituspasientene håp var hans viktigste budskap. Deretter fortell at det finnes hjelp og viktigst av alt – unngå negativ rådgivning. Målet med TRT-behandlingen er å redusere alvorlighetsgraden, om ikke selve lyden forsvinner så kan man få redusert eller fjernet plagene tinnitus gir. Når det gjelder nedsatt lydtoleranse er målet å gjenopprette et normalt toleransenivå for eksterne lyder og at de lyder man reagerer på ikke lenger skal gi negative reaksjoner. Jastreboff sier videre at det i dag er systematiske kliniske studier som viser at det kun er to metoder som kan hjelpe mot tinnitus, og det er kognitiv atferdsterapi og TRT. Det finnes også mange andre metoder, men disse har ingen vitenskapelig dokumentasjon på om de virker. Jastreboff presenterte TRT metoden og den nevrofysiologiske forklaringsmodellen, mens hans kone audiologist Margareth Jastreboff presenterte hvordan man brukte TRT i praksis. De anbefaler å bruke intervju-skjemaene de har utarbeidet, da disse ikke bare gir struktur i behandlingssopplegget, men får frem det som er viktig for behandling og holde fokus ved dette. Disse skjemaene ligger på internett og kan lastes ned, både den lange og den korte versjonen. ØNH-legene hadde sitt høstmøte på samme tid som erfaringskonferansen og 70 ØNH-leger kom for å høre på Pawel Jastreboff.

Andre foredragsholdere var ØNH-lege Dag Sunde (Molde Sjukehus), Aslaug Lunde (HLF Briskeby) og ØNH-lege Hans Kristian Røkenes (Drammen Sykehus). Sistnevnte fortalte om HLF Briskeby sitt samarbeid med Drammen Sykehus og rehabiliteringstilbud de har bygget opp med gjensidig samarbeid mellom ØNH-leger, audiografer og audiopedagoger. De tilbyr både gruppe- og individuell behandling. Dag Sunde fortalte om rehabiliteringstilbudet ved Molde Sjukehus hvor audiografer og ønh-legene jobber tett sammen om denne pasientgruppen med både gruppeundervisning og individuell oppfølging.

Dag Sunde hadde også et innlegg om fremtidens behandlingstilbud. Der fokuserte han på hvor viktig måten vi møter tinnituspasientene på er. Gjør vi en dårlig jobb her og gir negativ rådgivning, kan tinnitus utvikle seg til en stresslidelse.

ØNH-lege Haakon Arnesen presenterte tinnitusrapporten fra 2005 og oppfølging av denne. Denne rapporten var ment å skulle implementeres i alle Helseforetak og sørge for et enhetlig behandlingstilbud til tinnitusrammede. Rapporten er dessverre ikke implementert noen steder, og kanskje var den for ambisiøs. Likevel har det skjedd ting i positiv retning. Det har kommet flere behandlingstilbud og flere fagfolk som interesserer seg for tinnitus, i tillegg til at man også har mer kunnskap om nedsatt lydtoleranse. Haakon Arnesen har også ledet en prosjektgruppe hvor det har blitt utviklet et E-læringskurs som ny metode for å øke fastlegenes kunnskap om tinnitus. Dette prosjektet er i sin avslutningsfase pr. i dag.

Videre holdt 4 brukere, som selv har tinnitus, innlegg hvor de fortalte om sine erfaringer med TRT og hvordan de lever godt med tinnitus. Man lærer mye av å høre hvilke erfaringer brukerne har hatt og hva de tenker ville hjulpet dem.

Et svært så viktig innlegg ble videooverført fra Verdens Helseorganisasjon (WHO). 1.1 million unge mennesker står i fare for å få hørselsskader og de ønsker at dette settes fokus på i alle land. Dr. Shelly Chandra fortalte om WHO sitt program for å forbygge hørselsskader og sitt initiativ for å «Make Listening Safe». WHO ønsker at alle land skal implementere nasjonale retningslinjer for hørsel og skape bevissthet rundt hørselsskader og forebygging.

Det begynner å komme mer forskning innen tinnitus og nedsatt lydtoleranse, men langt fra nok. Men det er et fagtema i vekst. Jastreboff kunne ikke presentere så mye nytt, men som den ledende «profeten» innen tinnitusbehandling, er budskapet likevel svært så relevant. TRT brukes over hele verden og Kognitiv Atferds Terapi har fått en større rolle i det totale rehabiliteringstilbudet. Vi håper på flere slike temaspesifikke fagdager.

Made for *you*

Et helt nytt høreapparat for smarttelefoner

Halo 2

Halo™ 2 fra Starkey er på kontrakt! Selvfølgelig med telespole og trykknapp. Tilby dine pasienter Halo™ 2 i dag og opplev hvor enkelt et avansert høreapparat kan være.

For smarttelefoner

Enkel og hurtig oppkobling til telefon og styrings-app. Kompatibel med iPhone®, iPad®, iPod®, Apple Watch® og noen Android telefoner.

Tinnitusmaskerer

Innebygget, individuelt justerbar støygenerator og egen tinnitus-app.

Telespole

Fullt programmerbar telespole med M/T-balanse.

Ny nettbutikk for audiografer

Bestill enkelt høreapparater, tilbehør, og renseutstyr med mere. Få umiddelbar ordrebekreftelse og full kontroll på ordrehistorikken her:

www.starkeypro.no

Starkey.no | @starkeyhearing | facebook.com/starkeynorway

© 2016 Starkey. All Rights Reserved. 7/16 TJAD2802-00-EE-ST

Halo 2 and TruLink are compatible with iPhone SE, iPhone 6s Plus, iPhone 6s, iPhone 6 Plus, iPhone 6, iPhone 5s, iPhone 5c, iPhone 5, iPhone 4s, iPad Air 2, iPad Air, iPad (4th generation), iPad mini 3, iPad mini with Retina display, iPad mini, iPod touch (5th generation) and Apple Watch. Use of Apple Watch requires iPhone 5 or later. Apple, the Apple logo, iPhone, iPad, iPod touch, FaceTime, Apple Watch and App Store are trademarks of Apple Inc., registered in the U.S. and other countries.

Nordlandssykehuset

Nordlandssykehuset i Bodø har vært under ombygging i flere år, og i November 2014 flyttet hørselssentralen inn i nye lokaler. Vi kom oss opp fra kjelleren til 1. etg, der vi nå er på samme plan som ØNH-poliklinikk. Nå oppholder vi oss i en lang korridor der den ene siden består av kontorer, og den andre siden er alle 6 testrom, og lagerrom.

Per dags dato så er vi 5 audiografer, 1 audiometriassistent, 2 audiopedagoger, 1 servicetekniker og 2 merkantile. Vår flotte audiofysiker gjennom 35 år, Jan-Erik Israelsen, er på tur til å gå av med pensjon, og da har vi fått en fast kontaktperson fra medisinteknisk avdeling som tar seg av vedlikehold av det audiometriske utstyret. Innad i Nordlandssykehuset så har vi også 2 staute karer som jobber som audiografer, Stein-Ivar Andersen ved Gravdal sykehus og Trond Ofstad ved Stokmarknes sykehus i hhv Lofoten og Vesterålen. Vi rangerer i alder fra 27-60 år og i mellom oss har vi mange års erfaring innen hørselsomsorgen.

Her i Bodø så tilpasser vi høreapparater og andre hørselstekniske hjelpemidler, vi behandler Tinnitus og overfølsomhet for lyd, tilpasser høreapparater på barn i alle aldre, hørselsscreening og utfører ABR/ASSR. Ellers så har vi et tett samarbeid med Hjelpemiddelsentralen i Nordland, hørselskontakter i kommunen og statped Nord.

Vi er en gjeng med godt humør som brenner for hørselsomsorgen, latteren sitter løst i korridoren, og det er bra vi har Kristoffer som er den eneste hanen i flokken som kan holde styr på oss damer.

Hilsen oss i Bodø.

Fra venstre: Therese, Ann-Katrin, Helene, Kristoffer, Kate, Vibeke og Mona
Ikke tilstede: Ann-Mari, Liv-Grete, Liv, Eva og Jan-Erik

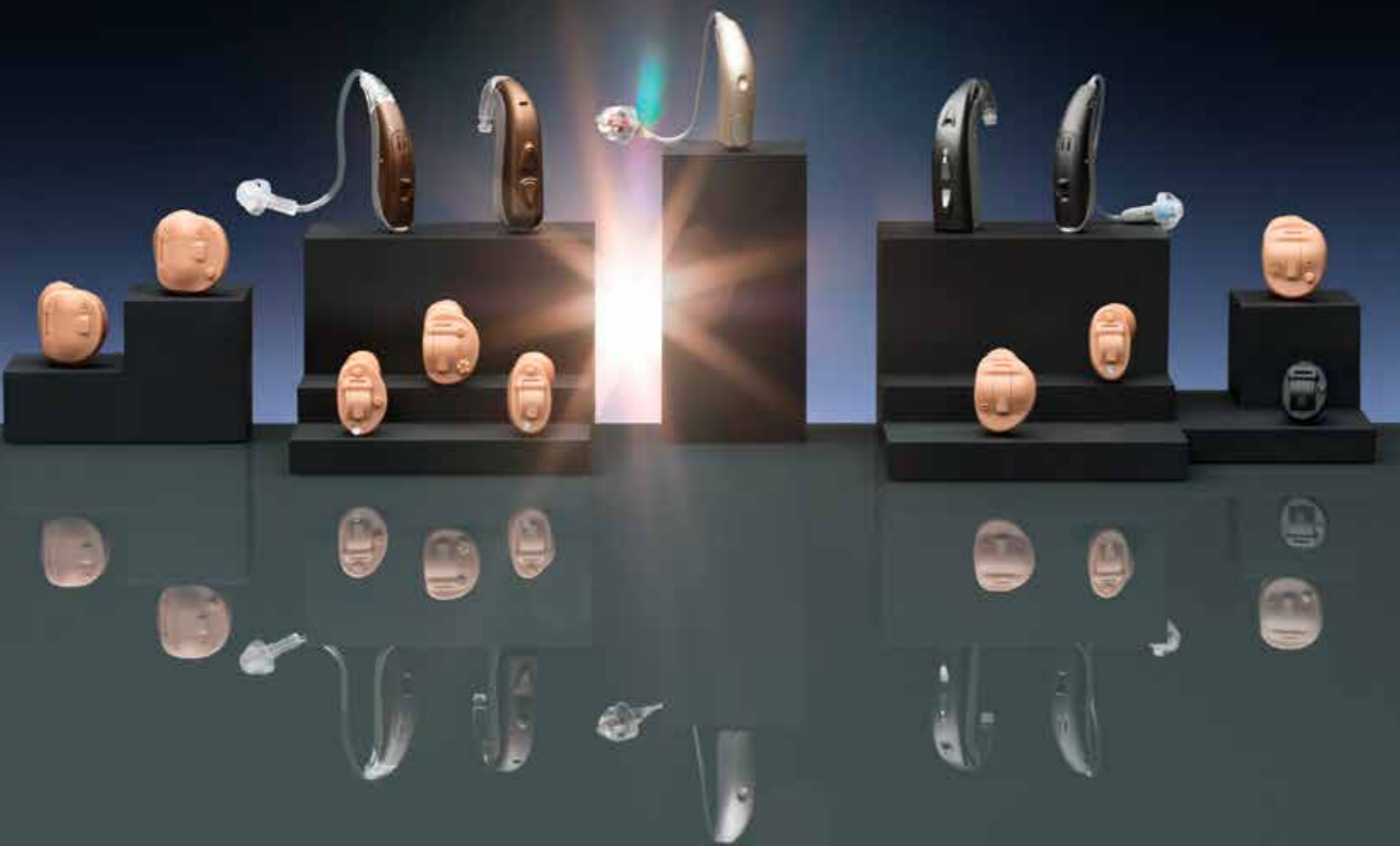
Fra venstre: Ann-Katrin, Kate, Helene, Therese, Vibeke, Mona og Kristoffer. Ikke tilstede: Ann-Mari, Liv-Grete, Liv, Eva og Jan-Erik

VI ER BLITT ENDA STERKERE

Bernafon har aldri før kunnet tilby en så sterk og allsidig høreapparatfamilie som nå. Med introduksjonen av Power BTE, har du nå et komplett utvalg BTE, RITE og ITE-apparater.

Prøv våre premium Juna høreapparater til dine brukere.

30 år!
GEWA
- helping people

For mer informasjon, gå inn på www.gewa.no

bernafon
Your hearing • Our passion

Takk for innsatsen

Vi fikk anledning til å avbilde «pensjonisten» da han tradisjonen tro spiste middag i Oslo etter årsmøtet i NTAF på Rikshospitalet. Jan Erik (til høyre) med gode kollegaer.

Audiografen inviterte NTAF til å skrive noen ord om Jan Erik i forbindelse med at han nå slutter etter et langt og innholdsrikt yrkesliv som audiofysiker. Vi synes dette var en utmerket foranledning til å invitere han til vårt kurs på Rikshospitalet 14.-15.november for å gi til beste noe av sitt utrettelige bidrag til å bringe norsk hørselsomsorg framover. Dette er et forsøk på å gjenfortelle noe fra Jan Eriks innholdsrike og underholdende foredrag.

Et par flashback først:

De første tankene Jan Erik fikk, da han ble bedt om en gjennomgang, gikk tilbake til starten som audiofysiker i Bodø i 1982, der han kalibrerte audiometer med fil og Araldit! Enda et minne dukket opp fra en av audiofysikkens fedre, Bertil Johansson, da han på et foredrag i Bergen tilkjennega sin tydelige skepsis mot CI: «Som å forsøke å reparere et tv ved å slå 8 tomms spikre inn i bakveggen.»

Interessen for audiologien begynte ved utdannelsen på NTH da professor Asbjørn Krokstad foreleste om det fantastisk interessante organet som cochlea er. Interessen ble forsterket da det på syttitallet kom en støymelding som bar bud om at det kanskje kunne finnes arbeid i denne bransjen.

Dette førte til jobb som audioingeniør på Skådalen skole, etter Arne V. som nettopp hadde sluttet for å begynne på Rikshospitalet. Her ble Jan Erik kasta rett inn i en tegnspråkverden og en oppgave med å kurse 20 studenter fra audiopedagogutdanninga om høreapparat! Mange hyggelige minner knytter seg til turer på skolebesøk sammen med audiopedagog Siri Skollerud. På Skådalen oppsto også søt

musikk da Jan Erik traff sin Bjørg, som han ennå er gift med.

I 1981 begynte mange kamerater å flytte ut fra Oslo og det fantes en nyopprettet ingeniørstilling i Bodø, delt mellom skoleverket og sykehuset.

Hørselssentralen i Bodø var relativt ny og Rikshospitalet hadde vært modell for mange audiologiske klinikker. Overleger som hadde vært der i opplæring tok med tegninger og ideer hjem. Slik oppsto det sterke hørselsmiljø og nye hørselssentraler både i Bodø, Namsos, Ålesund og Arendal med tilhørende audiopedagogiske tilbud for barn. I Bodø var det Hærnesveien skole, som delte på audiofysikerstillingen med hørselssentralen, fordi rektor der så at mye var ugjørt innen teknisk sektor i skoleverket. Overlege Åge Rypdal, og ikke minst hans kone, Berit var drivende krefter på hørselssentralen. Berit var også blant stifterne av Norsk Audiografforbund.

Å komme fra Skådalen og til Bodø var på mange måter som «å komme til himmelen». Ingeniør og reiselærere i ambulante tjenester medførte mye reising med Twin Otter. De ble mottatt av lokal representant fra PPT og kjørt rundt til de ulike skolene. Ingeniøren tok seg av utstyr og utredet akustiske forhold, mens reiselæreren tok seg av elevene. Etter noen år borte fra hjemfylket ble Jan Erik veldig godt kjent i Nordland.

En av mange anekdoter fra reiselærerlivet

Under en reise på Helgelandskysten skulle de besøke en skole på en liten øy innerst inne i en fjord. Skolen var også liten og fådelt og rektor selv bodde på kvisten oppe på loftet. Da de skulle reise viste det seg å bli noe kluss med transporten, men rektor var ikke snauere enn at han ba de opp til seg og laget middag til gjestene som ble «akterutseilt».

Åge Rypdal var som ØNH lege mer enn vanlig interessert i audiologi. På hørselssentralen var bl.a. et stort audiometrirom med plass til pasientseng, men rommet var fylt med utstyr fra Bruel & Kjør, bl.a. for måling av multifrekvenstympanometri. Det var et sammensurium med flere tannhjul, wirer, ledninger, pumpe og en luxolamparm for pasienttilkoblingen. Rypdal interesserte seg også for måling av ørets absolutte impedans og allierte seg med en matematiker og programmerer som lagde modeller og gjorde beregninger. Dette berettet Rypdal om på vår- og høstmøter for ØNH legene, og de satt og lyttet, tilsynelatende interessert «uten å forstå en døyt» (sit. Ole T.). Rypdal var også den første i Norge som kjøpte utstyr for audiometriske hjernestammemålinger, og Ole Tvette var der oppe for å lære.

Det ble tidlig oppretta ordning for montering av tekniske hørselshjelpemiddel, med et montørnett rundt omkring i Nordland og hørselssentralen som rekvirent. Da hjelpemiddelsentralen ble etablert overtok de hele systemet for montering av tekniske hjelpemidler.

Jan Erik engasjerte seg etter hvert i tinnitusområdet og gikk på kurs om TRT og fikk i stand et tilbud ved Nordlandssykehuset med bl.a. mestringskurs for pasienter.

En annen interessant arbeidsoppgave var pasientsystemet Auditbase med implementering av lokale stasjoner hos frittstående ØNH leger rundt omkring, som bl.a. tilpasset høreapparat som Nordlandssykehuset var oppgjørskontor for. Sykehuset fikk inn data fra legene og hadde full oversikt over høreapparatene i fylket.

I sin litt ensomme tilværelse som audiofysiker på en hørselssentral opplevde Jan Erik NTAF som en velsignelse.

I foreningen satt han som kasserer i 9 år og hadde også mange andre tillitsverv, bl.a. som medlem i referansegruppe om rehabilitering sammen med Arne V. og Georg. T. Den utrettelige innsatsen Jan Erik har stått for i denne sammenhengen er i seg selv verd en egen omtale, med årelange «kamper» mot system og myndigheter, som dessverre ga få resultat.

Sånn sett beveget Jan Erik seg mer og mer vekk fra ingeniørfaget og over til rehabiliteringsfaget og la ned en stor innsats for hørselsrehabilitering i Helse nord. Han ble fortalt fra en ansatt hos fylkeshelsesjefen at det var så som så med entusiasmen over hans skriftlige henvendelser, og hver gang det kom brev fra Israelsen var det loddtrekning om hvem som skulle saksbehandle det!

Vi audiografer vil ikke ha deg som pasient, #passpåøra slik at du kan kose deg med musikk hele livet!

Gjør som Marcus & Martinus:
#passpåøra

#passpåøra

En fin gjeng audiografer passet på øra til store og små når Norges største tenåringsidoler, tvillingbrødrene «Marcus og Martinus» holdt dobbeltkonsert i Oslo Spektrum, 12. november.

Audiografene delte ut støypropper og et lettleseilig informasjonsskriv – tilpasset for å bli lest av barn og unge. Budskapet på skrivet stod med stor synlig skrift «#passpåøra». Hørselstøtten skal gi økt fokus på hørsel og støyvern i sosiale medier, som Instagram og Facebook. Det ble gitt ut tilsammen ca. fire tusen propper og flyers. Generelt var folk veldig positive til utdelingen. Statsminister, Erna Solberg deltok på konserten og fikk selvsagt informasjonsskriv og ørepropper av oss.

Stuntet var til-de-grader-suksessfull, og vi ønsker i fremtiden å gjennomføre flere stunts på tilsvarende arrangementer for å gjøre folk oppmerksom på viktigheten av å beskytte hørselen.

Leder i Audiografforbundet, Håvard Ottemo Paulsen tok kontakt med managementet til M&M i slutten av oktober:

– «Delta arrangerte et PR-kurs og tipset om å bruke kjendiser for å få frem viktig budskap. Det har lenge vært et ønske for forbundet å gjøre noe innen forebygging – spesielt etter at Forsvaret har utgitt tall om at antall hørselsskade hos unge har syvdoblet seg».

Respsjonen for å gjennomføre dette stuntet var utelukkende positiv, og manager til M&M, Jon F. Leiulfstrud hadde følgende å si:

– «Vi har et fokus på hørsel for barn og unge, så for oss var det helt naturlig å si ja til forespørselen fra Audiografforbundet», sier Leiulfstrud.

Audiograf Helena Erstad deltok med datteren Cecilia:

– «Det var en fantastisk opplevelse for oss med taknemlige glade barn og voksne. Bare oss to alene delte ut flere hundre (kanskje tusen?) propper på den første konserten, noe som virkelig ga mersmak».

I etterkant av konsertene lå det ikke et eneste eksemplar av flyerne på bakken, så det tyder på at alt ble med hjem.

– «Fantastisk når alt går etter planen, sier en oppspilt audiografleder. Det var mye forarbeid, men vi klarte i Audiografforbundet å gjennomføre to store arrangementer på kort tid - alle forhåpninger ble innfridd! Nå skal det bli godt å roe litt ned før vi kaster oss i gang med hverdagen. Så håper vi å få til noe lignende når M&M besøker Stavanger i mars neste år».

Sonova Norway AS søker selger av høreapparater og tilbehør – du er god til å samarbeide og har lyst til å gjøre en forskjell

Sonova Norway AS inngår i vår nordiske organisasjon og er en del av det sveitsiske Sonova konsernet – en ledende produsent av innovative hørselsløsninger og tekniske hjelpemidler. Sonova AG er representert i mer enn 90 land og har en arbeidsstyrke på over 13 000 engasjerte medarbeidere. Sonova Norway AS er en veletablert medspiller i det norske hørselsmarkedet og har fokus på kundeservice, fagkompetanse, og kvalitetsløsninger. Vi holder til sentralt i Oslo og er i dag 20 ansatte.

Stillingen

For å styrke Sonova Norway AS sin posisjon i det norske markedet, søker vi en selger med bakgrunn innenfor audiologi. Du vil være ansvarlig for å vedlikeholde en høy kundelojalitet og tilfredshet hos allerede eksisterende kunder samt skape nye relasjoner. En stor del av jobben vil være introduksjon av- og opplæring i nye produkter ute hos fagpersonell. Du vil dessuten ivareta audiologisupport og delta på fagkonferanser og møter både nasjonalt og internasjonalt. Du vil arbeide fra vårt kontor i Oslo, men regne med reiseaktivitet til våre kunder rundt omkring i Norge.

Hvem er du?

Du har audiologisk bakgrunn, liker en variert hverdag og stortrives med å skape personlige relasjoner. Som person er du dynamisk, resultatorientert, initiativrik, motiverende og liker å planlegge dagen. Du er flink til å kommunisere og vel så flink til å lytte. Du trives med å samarbeide i team, samtidig som du kan agere på egen hånd. Du liker å reise, og har godt humør og pågangsmot i travle perioder.

Vi tilbyr

Vi tilbyr en spennende og selvstendig stilling i et hyggelig og uformelt miljø. Rollen utøves innen et bredt og selvstendig ansvarsområde, i en innovativ organisasjon der konstant utvikling er en viktig drivkraft. Med dette vil vi legge til rette for stor faglig og personlig utvikling, og gjennom initiativ og innsats får du mulighet til å sette ditt eget preg på arbeidet. Vi tilbyr lønn og bonus etter kvalifikasjoner.

Søknad

Vi ønsker stillingen besatt snarest. For ytterligere informasjon kan du kontakte salgssjef Erik Senstad på mobil: 918 40 105. Søknad, CV samt kopi av vitnemål og eventuelle attester kan sendes på mail til erik.senstad@phonak.com eller via post til:

Sonova Norway AS
v/salgssjef Erik Senstad
Postboks 525, Sentrum
0105 Oslo

SONOVA
HEAR THE WORLD

PHONAK
life is on

Nye nasjonale faglige retningslinjer for å oppdage og behandle hørselstap hos små barn

På oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet ble Helsedirektoratet i brev av 14.8.14 bedt om å følge opp rapporten «CI – og hva så?»

TEKST: MONA ELISABETH HANSEN

Oppdraget innebar blant annet å utforme retningslinjer som skal sikre at screening av hørsel hos nyfødte foregår optimalt og på samme måte på barselavdelinger og intensivavdelinger for nyfødte, slik at diagnostisering og videre oppfølging kan komme raskt i gang.

I prosessen har man diskutert hvor grensesnittet mellom Nasjonal faglig retningslinje for screening av hørsel hos nyfødte og Nasjonal faglig retningslinje for utredning og oppfølging av hørsel hos små barn (0–3 år) skulle være. Det ble naturlig å la grensesnittet gå der hvor nyfødte med mistenkt hørselstap på ett eller begge ører blir henviset til utredning og eventuelt videre oppfølging ved hørselssentral.

I retningslinjen inkluderes utredning av årsaker til hørselstap, da disse kan si noe om hørselstapets forløp og ha innvirkning på hvilken behandling som kan være aktuell og om det er økt sannsynlighet for at hørselstap vil oppstå i tidlig barnealder.

Det gis egne anbefalinger for barn som utredes med hensyn medfødt cytomegalovirusinfeksjon og til nyfødte i risikogrupper som har forlenget liggetid i nyfødtintensivavdelinger.

Målgruppen for denne nasjonale faglige retningslinjen er helsepersonell i

barselavdelinger og nyfødt intensivavdelinger.

- Overordnet mål: sikre kvalifisert screening av hørsel hos alle nyfødte.
- Resultatmål: Skaffe til veie et grunnlag for å vurdere, planlegge og iverksette tiltak og virkemidler i denne delen av helsetjenesten til nyfødte barn.
- Effektmål: Sikre presise metoder for å tilgodese effektive og likeverdige tjenester som minimaliserer falske +/-.

Oppdraget innebar blant annet å utforme retningslinjer som skal sikre at små barn med hørselstap blir testet optimalt og dermed får tilgang til auditiv stimulering tidlig nok til at språkutviklingen kan komme raskt i gang.

Oppdraget skulle omfatte «små barn med hørselstap». I prosessen har man diskutert hvor grensesnittet mellom Nasjonal faglig retningslinje for screening av hørsel hos nyfødte og Nasjonal faglig retningslinje for utredning og oppfølging av hørsel hos små barn (0–3 år) skulle være. Det er vanlig å definere små barn som barn fra 0–3 år, og det er denne aldersgruppen retningslinjene handler om. For å fange opp flest mulig av målgruppen «små barn med hørselstap» i retningslinjen, har det vært naturlig å inkludere de barna som av forskjellige grunner vil

passere som hørende i hørselsscreeningen for nyfødte, men allikevel vil kunne ende opp i gruppen barn med hørselstap i alderen 0–3 år. Det vil si at barn med økt risiko for å utvikle hørselstap i tidlig alder også er tatt med i retningslinjen.

I retningslinjen inkluderes utredning av årsaker til hørselstap, da disse kan si noe om hørselstapets forløp og ha innvirkning på hvilken behandling som kan være aktuell (eksempelvis høreapparat eller cochleaimplantat).

Årsaksutredningen vil også kunne avdekke eventuelle tilleggsfaktorer som kan virke inn på habiliteringsprosessen (synstap, hjerteproblemer, anatomiske forhold som manglende hørselsnerve og liknende).

Det gis egne anbefalinger for barn som utredes med hensyn til auditiv nevropati, en gruppe hørselshemmede barn som i mange tilfeller skiller seg fra de øvrige barna med hørselstap.

Vil du lese retningslinjene i sin helhet, gå inn på www.helsedirektoratet.no

 Helsedirektoratet

ReSound GN

ReSound LiNX2™

Ny mini-BTE

Med ReSound LiNX2 967 er LiNX2-familien komplettert med en etterlenget BTE-modell. Den har alle egenskapene som resten av LiNX2-serien, som telespole, direkte streaming fra Apple-enheter, og vår seneste versjon av Binaural Direksjonalitet II™.

Les mer om ReSound LiNX2 på www.resound.com

Presentasjon av fagnettverk hørsel Helse Nord

I 2006 fikk vi etablert fagnettverk hørsel som et resultat av kronikersatsing etablert ved Helse Nord samt tiltakene som ble presentert i handlingsplanen «Et helhetlig rehabiliteringstilbud til hørselshemmede» fra Sosial- og helsedepartementet i 2002.

TEKST: HÅVARD TRONES

Bestillingsdokumentene fra departementet i årene etter var og førende for at nettverket ble igangsatt i 2006. Høresentralen i Bodø og Tromsø har siden stått som arrangør av fagnettverksmøte annethvert år. Deltakelsen utvidet seg raskt etter som man så nettverket hadde potensiale for å skape bedre samhandling mellom aktørene i hørselsomsorgen og behovet vi hadde for et felles stort møtested. De fleste deltakerne har gitt tydelig tilbakemelding på hvor viktig det er å møtes for å finne ut av udekte behov i landsdelen, bedre samarbeidet med fysiske møter hvert år samt fremme fagutvikling og drøfte rutiner. Helseforetaket har i enkelte tilfeller brukt fagnettverket som høringsinstans i saker der foretaket er involvert i hørselsrehabiliteringen. Midlene vi får tildelt årlig er og helt avgjørende for at fagnettverket etter hvert har blitt en tradisjon.

Arrangementet går over to dager har gjort det mulig å få tid til uformelle samtaler i lag som også har stor verdi. Lang reisevei innad i Nord-Norge gjør at det er hensiktsmessig for oss å disponere tiden over to dager. Med såpass bred deltakelse der privatpraktiserende ØNH-leger, rådgivere ved Hjelpemiddelsentralen, Statped nord, regionsenteret for døvblinde, audiografer/audiefysikere/audiopedagoger/ØNH-leger ved de ulike Høresentralene m.fl., er møteplassen større og mer omfattende enn de mindre fora vi ellers samhandler i. En såpass tverrfaglig sammensatt gruppe (55 deltakere) gjør at man kan ta drøftinger/diskusjoner om samhandling ansikt til ansikt som ellers ville ha hatt mer formell karakter og sann-

synligvis blitt mindre effektive. Utviklingen innen hørselsomsorgen og erfaringene etter ti års drift av nettverket tilsier klart mandat for fortsettelse. Vi vil komme med en entydig anbefaling om å få til regionalt tilpassede fagnettverk i de andre helseforetakene, det er vel anvendt tid og ressurser. Det starter med en søknad til helseforetaket!

For fagnettverk hørsel Helse Nord RHF
Håvard Trones

Det første høreapparatet som balanserer hele lydbildet. Perfekt.

[PROSJEKT]

Selvhjelpshåndbok for rehabilitanter med tinnitus og/ eller nedsatt lydoleranse

Molde Sjukehus sitt rehabiliteringstilbud for pasienter med tinnitus og/eller nedsatt lydoleranse består i dag av gruppeundervisning kombinert med individuell oppfølging og audiologisk rådgivning. Gjennom mange års erfaring har vi fanget opp et behov for å samle kunnskapen, informasjonen og de spesifikke treningsoppgavene på en kortfattet og forståelig måte.

TEKST: SIRI MERETE BERGSETH

Vi søkte Extrastiftelsen, via HLF, om penger og i januar 2016 starter vi opp prosjektet. Målet har vært å utvikle en selvhjelpshåndbok for at rehabilitantene hos oss skal få et bedre utbytte av rehabiliteringstilbudet vi har innen tinnitus og nedsatt lydoleranse. Håndboken er ment som en selvhjelpsbok og et motivasjonsverktøy for å komme i gang med rehabiliteringen. I tillegg vil den være et oppslagsverk for kunnskap som er nødvendig for å forstå prinsippene for rehabilitering, samt inneholde konkrete oppgaver som er nødvendig å gjennomføre for å oppnå mestring og dermed også økt livskvalitet. Håndboken kan individualiseres slik at hver enkelt bruker/rehabilitant skal stole på at informasjonen og verktøyet er tilrettelagt for dem selv og deres situasjon. Målet er at bruk av denne håndboken vil gjøre det enklere å trene i hjemmesituasjonen, fremme mestring og gi økt effekt av rehabiliteringen.

Vi har samlet fagkunnskapen vi gir på gruppeundervisningen og i individuelle konsultasjoner og boken er satt opp kapittelvis ut fra tema med en plastlomme etter hvert kapittel. I plastlommen kan man samle egne notater og oppgaver, og på denne måten individualiseres boken på en systematisk måte.

Boken starter med en forklaring på hva som skjer i konsultasjonen hos audiograf og ønh-lege. Deretter gir vi brukeren et innblikk i forståelsen av tinni-

tuslidelsen, nedsatt lydoleranse og hørselstap. I kapittelet om tinnitus forklarer vi symptomet, behandlingen og prinsippene i TRT-behandlingen. I et eget kapittel beskriver vi kognitiv atferdsterapi og ABC behandlingsmodellen.

Rehabilitantene finner ABC-skjema med eksempler og kan i plastlommen bakerst i kapittelet samle sitt eget skjema. Boken har også et kapittel om avslapning/avspenning og her kan man arkivere sine individuelt tilrettede avspenningsøvelser i plastlommen bakerst i kapittelet. Nedsatt lydoleranse (NLT) har fått sitt eget kapittel der vi forklarer de ulike typene for NLT og metoden vi bruker for å behandle de ulike variantene. Her er det også mulig å bruke plastlommen bakerst i kapittelet til å samle individuelle oppgaver og treningsopplegg. Boka avsluttes med en oppsummering og noen refleksjonsoppgaver. Erfaring viser at når man får strukturert sine tanker og fremmet en god refleksjon, ser man mer rasjonelt på sin egen situasjon. Dette igjen gjør det lettere å håndtere situasjonen og det kan bli lettere å følge de systematiske oppgavene man skal jobbe med hjemme mellom hver konsultasjon. Vi har også samlet noen nyttige lenker hvor rehabilitantene kan finne mer dybde rundt de ulike temaene og helt bakerst har vi laget en ordliste med de vanskeligste ordene som ofte er ny for de fleste.

Selvhjelpshåndboken er nå imple-

mentert i rehabiliteringstilbudet vårt og foreløpig har vi fått gode tilbakemeldinger. Selvhjelpshåndboken deles ut på våre kurs og konsultasjoner så lenge lageret holder. Vi håper å holde boken levende også i fremtiden med oppdateringer og evt. nye opptrykk. Det kan i fremtiden, for nye opptrykk, bli aktuelt at rehabilitantene bidrar med en egenandel eller må dekke boken fullt ut. Håndboken gjøres nå kjent gjennom våre fagblad, under prosjektsidene som er opprettet på www.hlf.no, samt at vi gjerne informerer andre fagpersoner om prosjektet og hvordan vi bruker håndboken i vårt rehabiliteringstilbud. Boken kan også brukes av andre interesserte, eller fagpersoner med tilsvarende rehabiliteringstilbud og kan lastes ned fra prosjektsiden www.hlf.no/handboktinnitus og etterhvert fra Helse Møre og Romsdal sin hjemmeside <https://helse-mr.no/>.

Prosjektgruppen har bestått av ØNH-lege Dag Sunde og audiograf Siri Merete Bergseth. I referansegruppen har vi hatt med oss psykologspesialist Steinar Sunde (også medforfatter av kapittelet om kognitiv atferdsterapi) og daværende leder av tinnitusutvalget i HLF, Thorbjørn Andersen. Boken er dermed evaluert med både et faglig blikk så vel som fra et brukerståsted.

Vi introduserer Oticon Opn.™

Endelig finnes det et høreapparat som hjelper brukeren med å høre akkurat det han/hun ønsker å høre, selv i komplekse lyttemiljø. Vi introduserer i disse dager et nytt gjennombrudd: Det helt utviklede høreapparatet Oticon Opn.™ Opn inneholder en helt ny teknologi som justerer og balanserer omgivelseslydene perfekt, og ikke bare de lydene som kommer rett forfra. Endelig kan vi skille ut tale fra støy svært effektivt, noe som i Opn gir hele 30% bedre taleforståelse, mens lytteanstrengelsen på samme tid reduseres med 20%*. Med Oticon Opn blir lytteopplevelsen vesentlig fyldigere og forbedret. Med direkte streaming direkte inn i apparatene fra brukerens iPhone, kombinert med en eksepsjonell audiologi og lyd kvalitet så er dette sannsynligvis det aller beste som kan tilbys hørselshemmede på det norske markedet i dag.

Prøv ut et Oticon Opn-apparat ved neste tilpasning!

Du vil bli overrasket over å høre tilbakemeldingene om denne store forbedringen!

*Sammenlignet med Alta2 Pro

**Individuell fordel kan variere, avhengig av apparatets innstilling

Oticon Opn. Det første høreapparatet som gir brukeren hele 30 % bedre taleforståelse i støy*

Hører bedre, husker mer, med mindre anstrengelse.

oticon
PEOPLE FIRST

Nye Motion P primax: Mye kraft i liten kropp.

Gi brukere overlegen taleforståelse og redusert lytteanstrengelse!

Med nye Motion P primax™ er BTE-porteføljen komplett. Apparatene i Motion-familien passer ypperlig for brukere med moderate til store hørselstap, som er avhengig av reneest mulig talesignal i støy. primax oppnår dette med svært nøyaktige retningsmikrofoner, og reduserer lytteanstrengelse gjennom dagen - klinisk bevist*.

Motion primax er IP67-klassifisert og kommer med et stort utvalg av hooks og ThinTubes som sørger for høy brukskomfort.

Med Motion primax går ikke brukeren glipp av en eneste lyd.

signia-pro.no/motion-primax

* Studie utført ved University of Northern Colorado, 2015, undersøkte effektiviteten til de nye funksjonene til primax ved å samle inn og analysere løpende EEG-data samtidig som subjektene utførte tale testen. For begge primax-funksjonene SpeechMaster og EchoShield, viste målinger av den objektive hjerneatferden en betydelig reduksjon i lytteanstrengelse når funksjonene var aktivert.

Audiografer hos Optikere

Flere har nok allerede hørt snakk om «optikersaken». Noen har diskutert det med kolleger og andre har tatt til facebook for å diskutere saken med andre audiografer der, men saken har blitt snakket om i de siste måneder.

FOR REDAKSJONEN - ELIN BARROCK

Kort oppsummert: HearMe er en organisasjon som ønsker å tilby hørselstekniske hjelpemidler og høreapparat-service hos optikere. HearMe vil knytte seg opp mot uavhengige optikerbutikker der en optiker ved hver butikk må ta et todagers kurs for å være godkjent som serviceansvarlig på høreapparater. På lengre sikt mener de audiografer og optikere kan jobbe sammen under samme tak. Opplæring av optikerne skjer av nettopp – en audiograf.

Vi har en unik hørselsomsorg i Norge, der de som trenger det har rett til å få høreapparater dekket. Hørselstapet utredes i samarbeid mellom ØNH-lege og audiograf, og audiografen er senere ansvarlig for rehabiliteringen som ofte skjer med hjelp av høreapparat som teknisk hjelpemiddel. Nå er vi kommet i en situasjon der ventelistene er blitt lange, og enkelte hørsentraler må slutte å kalle inn høreapparatbrukere til ett-årskontroller. Håvard Paulsen, Leder audiografforbundet uttaler seg i Din Hørsel nr 7, 2016 at dagens situasjon skaper grobunn for nye aktører som HearMe. Anders Hegre som er generalsekretær i HLF uttaler i samme blad at han ikke er kritisk til initiativet til HearME men påpeker at slike initiativer fra private aktører først og fremst er et tegn på at den offentlige hørselsomsorgen svikter. Så hva tenker vi audiografer om hørselsomsorgens utvikling? Ønsker vi optikerne velkomne? Hvor er vi på vei? Og hva ønsker vi selv?

Skaper engasjement

Spørsmålene vi stiller oss selv kommer naturlig, som er reaksjon på forandringene som skjer og at noen begynner å jobbe med vårt fagfelt. At optikerne igjen skal starte arbeide med service på høreapparater skaper engasjement og

diskusjon hos audiografer også på facebook. Noen husker tilbake i tid og minner oss på at optikerne drev med dette i tiden før 1990, og at vi ikke burde gå tilbake i utviklingen. Andre frykter løsningen vil by på merarbeid på grunn av mulig feilhåndtering av domer og receive. Hvor trekker optikerne grensa? Vil de starte å otoskopere for å se om voks er årsak til feedback?

Ikke alle er like skeptiske til optikerne. Noen mener vi får mindre å gjøre og at brukerne får et tilbud vi ikke kan tilby i dag. Det blir påpekt at optikerne og audiografene kan jobbe sammen, og optikerne har jo allerede kundegruppe og lokaler tilgjengelig.

Andre er skeptiske, og mener optikerne beveger seg inn på vårt fagfelt, og at vi burde verne om vårt fag og yrke. Et lite tankeeksperiment blir servert hva hvis vi audiografer skulle ha begynt å selge enkle briller og utstyr til det?

Mer om denne saken finner du i fagbladet Optikern (<http://www.optikerne.info/optiker/optiker201604.pdf>) og Din Hørsel nr 7 2016. Dette ble også diskutert under arbeidsseminaret på Landsmøtedagene som vi har referert til i denne utgaven av Audiografen.

«HVA TENKER VI AUDIOGRAFER OM HØRSELSOMSORGENS UTVIKLING? ØNSKER VI OPTIKERNE VELKOMNE? HVOR ER VI PÅ VEI? OG HVA ØNSKER VI SELV?»

Hearing
Systems

SIEMENS

God lyd i barnehagen

Et Extra-støttet prosjekt i samarbeid mellom Høgskolen i Sør-Trøndelag og HLF

TEKST: PROSJEKTLEDER ARNE VIK
PROSJEKTMEDARBEIDER: TONJE DYBSLAND

Bakgrunnen for prosjektet

Barnehage og skole kan være en svært utfordrende arena med tanke på lyd- og miljø. Samtidig er et godt lyd- og miljø en grunnleggende forutsetning for at barnehager og skoler skal fungere som en god læringsarena og en god arbeidsplass. Daglig eksponering av støy og bråk kan oppleves belastende for både barn og voksne. Selv om utfordringer med lyd- og miljø har fått større oppmerksomhet den senere tid, er det fortsatt en vei å gå for å kommunisere kunnskap om forbedrende tiltak.

«HVA TENKER VI AUDIOGRAFER OM HØRSELSOMSORGENS UTVIKLING? ØNSKER VI OPTIKERNE VELKOMNE? HVOR ER VI PÅ VEI? OG HVA ØNSKER VI SELV?»

Prosjektet «God lyd i barnehagen» kom som følge av et tidligere prosjekt «Godt lyd- og miljø. Hvordan skape universelt utformede barnehager og skoler», der Høgskolen i Sør-Trøndelag i samarbeid med Utdanningsdirektoratet og ledende eksperter i Norge og Sverige utarbeidet en anbefaling for et fysisk godt miljø for hørsel og tale i skolen. Denne anbefalingen kategoriserte relevante faktorer som igjen er systematisk delt inn i tre anvendelseskategorier: Bygning, Rom og God praksis, som blant annet inneholder bruk av rom, kommunikasjonsstrategier og bevisstgjøring (www.godlydiskolen.no).

Målet/tanken bak prosjektet God lyd i barnehagen er å finne flere veier for å kommunisere ut anbefalingen om hva som er forutsetning for og hvilke tiltak

som kan gjøres for å tilrettelegge for eller bedre lyd- og miljøet i barnehager. I godt samarbeid med HLF fikk Høgskolen i Sør-Trøndelag midler fra Extrastiftelsen til å gjennomføre prosjektet. Med tanke på ressurser og tid til rådighet så vi oss nødt til å begrense kommunikasjonskanalene å jobbe mot.

Hva har vi gjort?

Besøk til barnehager for å se nærmere på behov og kunnskap om lyd- og miljøet i den aktuelle barnehagen. Dette hjalp oss å finne fokusområde, hva som er viktig for ansatte i en barnehage å vite og hva som er foretrukket informasjonskanal for å finne den informasjonen de søker. I en barnehage ble det holdt kurs for de ansatte om lyd, lyd- og miljø og tips til enkle tiltak. Det ble utført lyd- og miljømålinger i barnehagens rom og gitt råd om utbedringer.

I samarbeid med HLF, i regi av Nina Unn Øieren, har vi gjennom utarbeiding av nettsiden www.godlydibarnehagen.no fått bidra med informasjon om rele-

vante forutsetninger og tiltak for et godt lyd- og miljø slik det skisseres i anbefalingen for å skape et godt lyd- og miljø. Denne nettsiden ble utarbeidet til HLFs pågående kampanje for å utvikle kunnskap om hørsel og støy hos barn og ansatte i barnehager. HLF har i tillegg til nettsiden utarbeidet informasjonsmaterieell til bruk for å øke kunnskap og bevissthet om lyd og støy i barnehager.

Vi har bidratt med konferanseinnlegg i relevante fora for å øke bevissthet om viktigheten av godt lyd- og miljø for barn og ansatte i barnehager. Ved slike innlegg har vi hatt fokus på økt kunnskap om hørselssansen vår, lydlære, viktigheten av et godt lyd- og miljø, konsekvenser og tiltak for bedring av lyd- og miljøet i ulike rom.

Gjennom arbeidet som er gjort har vi blitt godt mottatt og det er tydelig at det er et trengende behov for mer kunnskap om å skape et godt lyd- og miljø i barnehager.

NAS 2016, Trondheim 12-14/9, 2016. Refleksjoner fra arrangementskomiteen:

Arrangementskomiteen for NAS

2016 mener vi har grunn til å si oss fornøyd med gjennomføringen av konferansen selv om det er deltakernes tilfredshet som teller. Vi har fått mange gode tilbakemeldinger fra deltakerne, men valgte ikke å prioritere utlevering av evalueringsskjema til deltakerne.

NAS (Nordisk Audiologisk Selskap) har som sin hovedoppgave (i tillegg til eierskap i tidsskriftet IJA = International Journal of Audiology) å arrangere tverrfaglig audiologikonferanse hvert 2. år, der arrangementsansvaret går på runde mellom de 5 nordiske landene. Det er m.a.o. 10 år siden NAS konferansen sist ble arrangert i Norge, i Stavanger i 2006. Neste NAS-konferanse arrangeres i Reykjavik på Island 6-8. juni 2018 (www.nas2018.is). Der vil det i tilknytning til konferansen bli mulighet for sosiale utfarter til geysirer og andre severdigheter.

Forberedelsene til NAS 2016 startet våren 2014, og kongresshotellet Clarion ble valgt først og fremst pga. det flotte utstillingslokalet som vi opplever ble vel verdsatt av deltakerne og utstillerne. Det viktigste ved konferansen er likevel det faglige innholdet, og vi satte listen høyt for å få tak i inviterede foredragsholdere (key note speakers) som er internasjonalt i front på sine emner. Og vi lyktes med at alle vi hadde øverst på ønskelisten takket ja til å stille på NAS 2016 som inviterte foredragsholdere: Harvey Dillon om APD, Anu Sharma om hjerneforandringer ved hørselstap, Antje Aschendorff om ensidig hørselstap/CI, David Baguley om hørselsimplantater, Olav Kvaløy/Tron Tronstad om ny teknologi i indre hørselvern med mulighet for samtidig støy/hørsel- og Sue Archbold om hørselsrehabilitering. Dessuten opplevde vi paneldebatten om hørselsrehabilitering i Norden ledet av Claes Møller som svært vellykket. Og vår nyervervelse «Meet Your Guru» der konferansedeltakerne kunne møte den de ønsket av de inviterte foredragsholderne i mindre grupper for fagdiskusjon, opplevde vi som svært vellykket.

Den faglige utfordringen på en tverrfaglig konferanse er at noen foredrag kan være på et litt høyt nivå for noen profesjonsgrupper, mens andre foredrag kan være på et litt høyt nivå for andre profesjonsgrupper. Jeg håper likevel at valget av tema og inviterte foredragsholdere traff godt for majoriteten av deltakerne.

Når det gjelder presentasjonsformen i forelesningslokale la vi stor vekt på at både lyd og bilde/lys skulle være topp. Det innebar at vi for alle foredragene hadde forskjellige innleide ansvarshavende for det lydtekniske og for det billedmessige. I forberedelsene tok det tid for vi skjønte nødvendigheten av å ha ansvar for bilde og for lyd atskilt, men selv

om det medførte ekstra kostnader, mener jeg at det bør etterstrebes også for fremtidige arrangører av NAS konferanser. Av hensyn til våre engelsktalende inviterte foredragsholdere, valgte vi å ha alle nordisk språklige foredrag simultanoversatt til engelsk. Dette ble en stor ekstrakostnad til relativt få deltakere. Det er ikke sikkert det er verdt kostnaden i fremtiden, men i så fall bør nok alle foredragene gjennomføres på engelsk som man hittil har prøvd å unngå på en nordisk konferanse som NAS.

Det eneste vi fikk kritikk for i forhold til presentasjonene var at tegnspråktolkene ikke følte seg godt nok ivaretatt. De fikk i for liten grad tilgang til foredragene før de skulle tolke. Det skyldtes nok at tegnspråktolkene bestilles av aktuelle brukere personlig, mens NAS hadde ansvar for simultantolkene. Ved fremtidige NAS-konferanser bør kontakten mellom arrangementskomiteen og tegnspråktolkene før og under konferansen prioriteres langt høyere.

Ved gjennomføring av en såpass omfattende konferanse som NAS 2016, vil det økonomiske spille en stor rolle, hvilket arrangementskomiteen prioriterte høyt, men uten at det skulle gå utover det faglige og tekniske på konferansen. Vi ble også oppmerksomme på at konferanser av formatet til NAS 2016 faktisk er momspliktig i Norge hvilket først var vanskelig å forstå så lenge det ikke var mål om å gå med

ALLSIDIG OG STOR NYTTEEFFEKT

WIDEX **UNIQUE™** FUSION (U4-FS)

ZEN+

Formet hvitstøy

BRYTER

Volum, Program, Mute

CROS

Trådløs CROS/BiCROS

TELEPOLE

5 programplasser

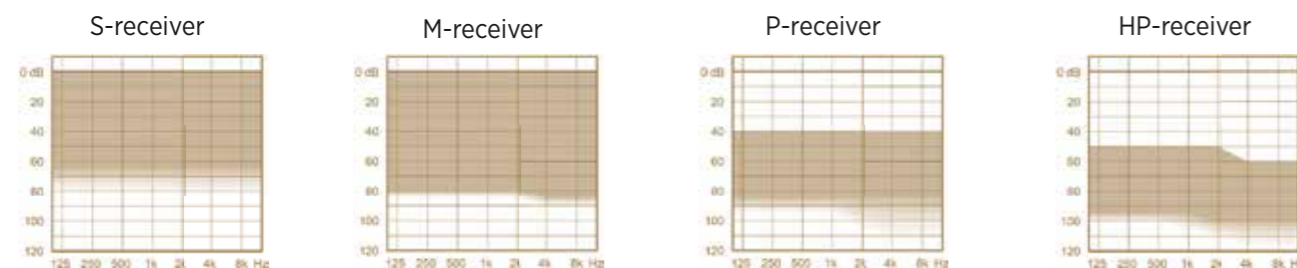
TRÅDLØS

DEX-familien

AE

Frekvenstransponering

- ◆ Individuell tilpasning - reduserer lytteanstrengelsen
- ◆ Stort inputområde - sikrer nyansert, detaljrikt lydbilde
- ◆ Ny vindstøyreduksjon - øker komfort og taletydighet

Ordre/bestillinger: 22 59 90 60
Teknisk/audiologisk support: 22 59 90 80

WIDEX
medisan

overskudd, og så lenge ingen inviterte foredragsholdere fikk betalt for sine foredrag annet enn dekning av reise- og oppholdsutgifter. Kravet til at fagformidling kan fritas fra momsplikten i Norge, er at det er en ren lærer – elev formidling av kunnskap som for eksempel obligatorisk kurs i etterutdanning innen en profesjon. NAS 2016 representerte en konferanse med «kunnskapsutveksling» som er momspliktig i Norge. Det medførte at vi måtte øke kursavgiften til NOK 5000,- for tidlig registrering hvilket vi initialt syntes var en altfor høy kursavgift. Men man fikk mye for kursavgiften: Leie av kurslokaler inkludert lunsj på hotellet (ca. NOK 2000,-) dekning av mottakelsen i Erkebispegården (ca. NOK 500,-) og dekning av 50% av bankettavgiften (ca. NOK 500,-). Men kursavgiften kan bli kritisk høy i forhold til hvor mange deltakere som melder seg på. Vi hadde håpet på flere konferansedeltakere. Nå ble det totalt ca. 275 deltakere (inkludert foredragsholdere), mens vi hadde håpet på minst 350. Det ble en avgjørende årsak til at konferansen gikk med underskudd på ca. NOK 250.000,- (for øvrig som budsjettet). For fremtidige NAS-konferanser blir et svært viktig tema hvordan vi skal få flere deltakere på konferansene.

Sponsor/ utstillere er viktige på en konferanse som NAS 2016, både som økonomisk bidrag til konferansen og fordi leverandører av høreapparat og andre tekniske løsninger står sentralt i all hørselsomsorg. Vi endte opp med samme inndeling som på tidligere NAS-konferanser med Gullsponsor, Sølvsponsor og separat utstilling. Vi prøvde initialt på en mer prisoppdelt løsning for sponsorer/utstillere slik de hadde ved NAS 2014 i Åbo, Finland, men møtte da motstand blant hovedansvarlig for leverandørene i Norge, Medtek Norge som mente vi satt for høye utstillerspriser i forhold til norsk regelverk.

Disse refleksjonene etter gjennomføringen av NAS 2016 er skrevet for å gi en oversikt over valgte fagtemaer/hovedforedragsholdere, for å gi et innblikk i noen viktige prioriteringer som ble gjort i forberedelsen til konferansen, for å gi noen innspill til fremtidige konferansearrangører både i og utenfor NAS og for å reklamere for neste NAS-konferanse 6-8.juni 2018 i Reykjavik på Island.

Hilsen Haakon Arnesen, leder av arrangementskomiteen, NAS 2016 og leder av styret i NAS.

Litteraturtipset

TEKST: SIRI MERETE BERGSETH

Vil du følge med på hva som skjer i den audiologiske verden. Nettsiden www.audiology-worldnews.com holder deg oppdatert. Her kan du lese om nyheter fra leverandører, markedsendringer, fagartikler og mye mer. Meld deg på abonnement så får du e-post når det legges ut artikler eller nyheter.

Returadresse:
Siri Merete Bergseth
Mali Furunesvei 3, 6414 Molde

Ved flytting eller endring av arbeidsplass må dette endres
på www.audiograf.no eller ved www.delta.no.

- du skal høre mye

Hearing Is Our Concern™

- helping people

